

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Владимир Владов,
катедра „Класически и източни езици и култури“,
Филологически факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

**на дисертационен труд за присъждане на образователната и
научна степен „доктор“**

Област на висшето образование: *1. Педагогически науки*

Професионално направление: *1.3. Педагогика на обучението по...*

Тема: *Фразеологизмите в обучението по съвременен гръцки език
за българи*

Докторант: Калин Костадинов Василев, НБУ

Научен ръководител: проф. д-р Стойна Пороманска,

Представеният за публична защита докторат на тема ***Фразеологизмите в обучението по съвременен гръцки език за българи*** е разработен от Калин Костадинов Василев, докторант в докторска програма „Методика на обучението по съвременни езици“ на Нов български университет.

Дисертационният труд е в обем 454 страници, от които 288 са приложения (в *Автореферата* са посочени 285 стр.), а 9 – библиография. В общи линии текстът е сравнително добре оформен, но не е вместен в стандартна машинописна страница – 30 реда, 60 – 65 знака на ред (в т.ч. и интервалите). На места се забелязват някои разкъсвания в композиционния строеж – недостатък, който при по-прецизно форматиране и страниране би могъл напълно да бъде отстранен. Непременно трябва да се отбележи, че докторантът е взел предвид направените бележки и препоръки при вътрешното обсъждане на дисертацията и е извършил голяма част от необходимите корекции.

Библиографията включва 84 заглавия, от които 64 са научни публикации на български, руски, английски, немски и гръцки език; речниците, енциклопедиите и справочниците са 8, а корпусът е ексцерпиран от 6 художествени гръцки произведения, 2 учебни системи и 2 учебника за изучаване на новогръцки език. Посочените интернет източници са 7.

Темата на дисертационния труд е формулирана точно и отговаря на съдържанието. Тя е актуална, представлява научен проблем, ясно обоснована е и не е разработвана към момента. Тук е мястото да се спомене, че в последно време има подчертан интерес от страна на българските неоелинисти към фразеологията, като станахме свидетели на някои много добри изследвания, сред които можем да причислим и настоящото.

В структурно отношение дисертацията следва класическия модел и се състои от *Увод*, 3 глави, *Заклучение*, *Библиография* и *Приложения* (21 бр.).

В *Увода* са определени обектът, предметът, целите и задачите на изследването, формулирана е научната хипотеза, изброени са използваните изследователски методи. По-голямо внимание е отделено на структурата на дисертацията (с. 10 – 13), което смятам за излишно. По-скоро място тук биха могли да намерят кратък библиографски обзор по темата, както и представяне на източниците, от които е ексцерпиран корпусът (нещо, което докторантът е направил във *Втора глава – 2.1. Фразеологизмите в художествени произведения на съвременната гръцка литература* и *2.2. Фразеологизмите в учебници/учебни системи по съвременен гръцки език*).

Първа глава съдържа *Теоретичните основи на изследването*. Тя се състои от четири точки. В първите три са изложени лингвистичните, методическите, психологическите и

психолингвистичните му основи, а в четвъртата се правят изводи относно естеството на фразеологизмите и нуждата от тяхното изучаване, при което се констатира, че „...те могат да бъдат запаметявани в т.нар. мисловен речник на обучавания чрез директно запаметяване в своята цялост, без да се налага да се преработва значението им“ (с. 63).

Втора глава е озаглавена *Методически модел за развиване на фразеологичната компетентност в обучението на възрастни, обучавани на ниво „В“ по Общата европейска езикова рамка*. Добре би било в това заглавие, написано в дисертацията изцяло с главни букви, нивото „В“ да се открие по някакъв начин (типографски или пък да се постави в кавички). Тук липсва и една запетая. Тази глава също се състои от 4 точки, първите две от които представят източниците, от които е ексцерпиран корпусът от фразеологизми. Обоснован донякъде е и подборът на художествените произведения. Що се отнася до избора на учебниците, той „...не е случаен и е продиктуван от факта, че това са учебниците и учебните системи, които обучаваните, по-късно участващи като субекти в проучването, използват и в експерименталната част на изследването“ (стр. 67). Третата точка съдържа и самия *Методически модел за развиване на фразеологичната компетентност в обучението на възрастни, обучавани на ниво „В“ по Общата европейска езикова рамка*, включващ пет типа задачи. Последната точка представя изводи относно застъпеността на фразеологичните изрази в различните учебници. Представен е и резултатът от съпоставката между литературните източници и учебните системи по отношение на това кои фразеологизми от романите се срещат и в учебниците по новогръцки език.

Трета глава представлява *Експерименталната част* и се състои от пет точки. Формулирана е работната хипотеза и е описано

проведеното експериментално изследване сред обучаеми и обучаващи в няколко български университета, в които се преподава съвременен гръцки език като чужд, за да се установи доколко обучаваните разпознават устойчиви словосъчетания и до каква степен разработеният методически модел ще повлияе положително на тяхната усвояемост. Ясно са формулирани изводите от експерименталното изследване, подкрепени от статистическата обработка. Показани са и резултатите от прилагането на разработения методически модел за усвояване на фразеологични единици.

В *Заключението* коректно са представени резултатите от изследването и въз основа на тях са направени основните изводи и констатации, от които следва, че работната хипотеза се потвърждава, а разработеният от автора методически модел оказва положително влияние върху усвояването на фразеологични единици от страна на студентите и чрез разнообразни упражнения развива тяхната фразеологична компетентност.

Приложенията са 21 и съдържат превод на ексцерпираниите фразеологизми от художествените произведения и от учебниците по новогръцки език, таблица с честотността на фразеологичните единици от учебниците, анкетни карти от предварителното проучване сред обучаващи и обучавани, както и констатиращия, развиващия и заключителния експеримент.

В работата все още се срещат неточности и грешки. Не навсякъде кавичките са по стандарта на *Официалния правописен речник на българския език* (изд. „Просвета“, С., 2012) за графичен вариант – [„“]. На някои места дългото тире е заменено с дефис, а апострофът ['] , означаващ апокопа или елизия – с остро ударение [´] (стр. 5, 262, 301, 304, 341 и др.). Полуслято е изписано *преподавателите-класици* (с. 5) и др. В текста се срещат и други

грешки, както и някои повторения, които при едно бъдещо издание – нещо, което горещо подкрепям и препоръчвам – следва да бъдат отстранени.

Към приносите и достойнствата на настоящата научна разработката могат да се отбележат методологията на изследването, валидността, надеждността и практическата полза. Изложението, използваната и цитираната литература показват, че докторантът се е запознал със солиден брой литературни източници. Положен е съществен труд по реализирането на изследванията. Приложенията допълнително свидетелстват за обема от работа, която докторантът е извършил. Впечатляват ексцерпирането, обработката, анализирането и преводът на фразеологизмите от солидния корпус. Особено ценен е разработеният методически модел за усвояване на фразеологични единици, съдържащ примерни задачи и упражнения, организирани в няколко модула (за развиването на компетентността на обучаемите в областта на новогръцката фразеология). Направените бележки не накърняват общото положително впечатление и отношение към настоящия дисертационен труд.

Авторефератът е добре оформен и структуриран, състои се от 42 стр. и сполучливо отразява и предава съдържанието на дисертацията. В него също има някои дребни технически грешки, които обаче в никакъв случай не пречат за доброто асимилиране на текста.

Докторантът е представил 5 публикации по темата на дисертацията, включени в сериозни научни издания.

Въз основа на гореизложеното давам своята положителна оценка на настоящото научно изследване, постигнатите резултати и приносите. Гласувам **за** на Калин Костадинов Василев да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научна

специалност: *Методика на обучението по съвременни езици*,
професионално направление: *1.3. Педагогика на обучението по*
(новогръцки език), област на висше образование: *1. Педагогически*
науки и приканвам останалите членове на уважаемото научно жури
да гласуват по същия начин.

10.10.2017 г.

(доц. д-р Владимир Владов)